

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘCĂ - CULTURALĂ

ORGANUL OFICIAL AL EPĂRĂRII ORTODOXE ROMĂNE A ARADULUI

Desvelirea bustului lui Emanuil Ungureanu.

Oamenii mari trăiesc, — și după moarte, — prin faptele lor.

Unul din oamenii mari ai Banatului, care s'a învrednicit a rămâne viu în memoria noastră și după moarte, este Emanuil Ungureanu.

Cunoscute fiind indiscutabilele lui merite pe teren bisericesc, școlar, cultural și național, o comisiune, în frunte cu protopopul Timișorilor Dr. Patrachie Țiucra, a luat laudabila inițiativă de a se ridica un bust, drept mărturie a mărețelor lui fapte.

Tributul de recunoștință, marelui bărbat, precum și o elocventă pildă de sobrietate, modestie și curățenie sufletească, s'a dat, celor ce înțeleg să-și irosească azi puterile pentru servirea intereselor pur egoiste, — prin bustul lui Emanuil Ungureanu, inaugurat în Dumineca, data 28 Iunie a. c.

Deși erau călduri caniculare, spre cinstea lor, a fost de față tot ceea ce a avut Timișoara românească bun și conștient.

Serviciul divin l-a săvârșit P. C. Sa păr. prototieru Dr. P. Țiucra, asistat de preoții Stroca, Imbroane, Șora, Golumba și Vuia.

Păr. Protopop P. Țiucra, într'o splendidă cuvântare comemorativă, a scos în evidență rolul moral și cultural al lui Ungureanu în cele din urmă 4 decenii de viață a Românilor din aceste părți.

Au mai vorbit Prefectul județului în numele Directoratului ministerial; Dl. Dr. Iuliu Coste în numele „Caselor de educație“.

Păr. protopop Dr. Țiucra, în calitate de președinte al comisiunii de inițiativă, predă bustul Primarului, iar dl. Dr. C. Balta, primarul orașului, îl preia și rostește o înflăcărată cuvântare. Bustul este opera regretatului sculptor Groza.

Înfipt printr'un puternic soclu, în pământul străbun, în fața măreței cetăți a lui Ioan Corvinul, bustul lui Emanuil Ungureanu este o simbolică consfințire a dreptății.

Creator, înțelept îndrumător, și totuși modest, E. Ungureanu să fie pentru noi prin bustul rece: un sever și drept Cato.

Tș 6 Iulie 1931.

Tie Flaviu.

O serbare.

Duminecă, în 12 Iulie, parohia nou înființată Arad-Grădiște a sărbătorit, prin rugăciuni către înduratul Dumnezeu, împlinirea de 6 ani a fericitelor Arhipăstoririi a Prea Sfinției Sale Părintelui Episcop Dr. Grigorie Gh. Comșa, carele s'a îndurat de oboseală și intervenții personale pentru aducere la ființă și existență a acestei parohii.

Cu acest fericit prilej, — la Sf. Vecernie de după masă, — mama Lidia Timofel cu copilășul ei drăguț pe brațe, cu deplină încredere și ușurare acum de cătușele sectei nazareneană, — care a ținut-o legată 23 de ani, — vine spre biserica adevărată a Mântuitorului lumii, pentru primirea legăturii cu El, prin renaștere „din apă și din Duh“.

La sfârșitul sf. Vecerniei, în asistența unui numeros public de credincioși, preotul Cornel Mureșan, prin citirea sfințelor rugăciuni de alungarea duhurilor rele, prin ungerea cu untuldelemn, cele două ființe: mama și copilul, sunt împărtășite de taina sfântului Botez și prin sigilarea cu pecetea darului Duhului sfânt, sunt promovați de acum a nu mai fi filii ai trupului, ci filii duhovnicești ai sfinței Biserici ortodoxe și adevărații a lui Christos Domnul nostru.

La sfârșitul Botezului, preotul Cornel Mureșan prin o cuvântare simțită tâlcuiește adevăratul botez săvârșit de Biserica ortodoxă, arată greșalele intenționate ale sectarilor și urmările triste pentru celce cu voltă intenție se sustrag dela legătura omului cu Dumnezeu, primită prin taina sf. Botez. Cuvântarea o încheie cu rugăciuni de mulțumită către Dumnezeu pentru Prea Sfinția Sa Părintele nostru Episcop Dr.

Grigorie Comșa, care ca și Iacob, — ne-a dat „acest izvor de apă vie“ în această parohie.

„Este un singur trup și un singur duh, precum și cei chemați ați fost la o singură nădejde a chemării voastre; Este un Domn, o credință, un Botez“ — (Efeseni 4, 4—5).

Cuvântare către tinerimea Soc. Sf. Gheorghe.

*Frați creștini,
Iubită tinerime,*

Din momentul ce asupra Preotului s'a pogorât darul Sf. Duh, ce-l întărește în misiunea sa de mijlocitor între Dumnezeu și oameni, începe și oficiul său de învățător al Bisericii, care e stâlp și întărire a adevărului (I Tim. 3, 15), drept îndreptând cuvântul adevărului (II Tim. 2, 15). În turma cea cuvântătoare, nouă încredințată spre păstorie, sunt și tineri și bătrâni, și pe toți trebuie să-i îndreptăm în lumina Evangheliei dumnezeiești spre tot lucrul bun. Dacă veghem și arătăm cărările mântuirii celor bătrâni, — coșți la minte, cum zice Românul, — cu atât mai mult avem nemărginita grijă a dirija inimile tinere spre acela ce este calea, adevărul și viața, spre Iisus și învățăturile Lui.

De această sf. îndatorință au fost pătrunși mai mari noștri, între cari și P. Sf. și Iubitul nostru Episcop Grigorie, care din gând curat ne-a îndemnat a organiza Soc. „Sf. Gheorghe“, care să cuprindă în sânul ei, cu scopul urmărit de ea, cât mai mulți tineri.

Iată-ne azi în cadrul acestei soc. din întreg tracterul nostru spre a lăuda pe Dumnezeu prin rugăciuni și cântări.

Știu că Păstorii vostri v'au arătat ce e Soc. Sf. Gheorghe, așa că eu azi voi arunca o privire asupra felului cum se manifestă tineretul și cum ar dori a-l vedea Biserica.

Iubită Tinerime!

Celce a făcut cele văzute și nevăzute de noi și a făcut și pe om după chipul și asemănarea Sa, prin voința și purtarea Sa de grijă, a așezat în viața omului anumite faze, cu anumite drepturi și îndatorințe. Faza cea mai fericită e copilăria, când prea puține eforturi ni-se cer în lupta pentru existență.

Biserica e cea dintâi care te primește în viața aceasta, urmează școala, care tinde a te lumina în calea vieții prin darea cunoștințelor și odată ești din școală devii tânăr. Acum viitorul bărbat ori femeie așteaptă altfel să fie privit de oameni. Nu e nimenea care ar voi să fie rău vorbit de tovarășii săi și mai ales de oamenii cinstiți, dar pentru aceasta trebuie dusă luptă cu tot ce e rău, ce ar aduce vătămare numelui bun și cinstei ce așteaptă fiecare tânăr. Incepe lupta vieții

ce se dă între pornirile bune și cele rele ale sufletului. Spre a încuraja tot ce e bun și bineplăcut oamenilor și lui Dumnezeu trebuie învățătura și acum. Intrăm deci în școala vieții, iar învățător e Biserica! Ea arată ce e rău, deci de ce trebuie să ne ferim, dar arată și leacul răului, căci zice o cântare bis.: Din tinerețele mele multe patimi se luptă cu mine, ci mă sprijinește și mă mântuește mântuitorul meu; sau, din tinerețele mele vrăjmașul mă ispitește... Vrăjmașul (diavolul) e inițiatorul răului și scăparea e la Domnul. Acestea spune Biserica tinerilor. Ești pornit spre rele din tinerețe, rar care să se abată dela ele la bătrânețe. Tinerimea e pornită spre păcate mai mult ca alte faze ale vieții, însă păcatele tinerețelor au urmări în toată viața.

Știind acestea să privim felul în care se manifestă tinerimea noastră acum. Vor fi fost rele în lume, dar ca în zilele noastre nu cred. Aceste rele cuceresc și tinerimea de azi, căci lumea cu ale sale trecătoare atrage acum mai mult decât Dumnezeirea veșnică. Vei vedea tineri alergând la locurile și ocaziile de petrecere, pe când la Biserică foarte puțini. Luxul e o boală în ultimul grad la tinerii noștri bogați ori săraci. Vei vedea tineri neascultând de părinții lor, ce cu amar i-au crescut. Vei vedea tineri nerecunoscători față de părinții lor sufletești — preoți, învățători — ce i-au luminat. Vei auzi înjurături și vorbe ușuratic pe cari abia-ți vine a crede că e în stare cineva a le scoate din gură. Minciuna și vicleșugul sunt o armă a multor tineri. Zilnic cetim despre furturi și omoruri floaroase săvârșite de cei tineri etc. fapte la care se dedau cei mai tineri. Cinste celor puțini buni, între cari credem că sunteți și voi.

Cauza acestor stări? Războiul care a răpit mulți părinți, cari prin autoritatea lor ar fi stăpânit și împiedecat pornirile rele ale fiilor lor. Au rămas doar mamele, cari fie din milă, nepricepere, alte ocupații etc. au admis azi ceva rău, măine ceva, până ce pornirile rele acum întunecă pe cele bune. Altă cauză e nepriceperea părinților a crește copiii lor. Câți copii cresc la sate și mai ales la orașe, pentru cari părinții sunt aproape neexistenți. Din acești tineri se recrutează locuitorii temnițelor și spitalelor. Aceștia nu știu de Dumnezeu, nu știu de fapte bune, de cinste ș. a. și cari sunt dușmani însălbăteciți ai semenilor. Ex.: tinerimea din Rusia. Voi ca viitorii părinți trebuie să știți că unde nu e frica de Dumnezeu și legile Lui, nu va fi teamă nici de oameni și legile lor trecătoare.

Altă cauză, care duce la îndepărtarea, de tot ce e bun, pe tinerii de azi, e și societatea care prin vorbe și fapte îndeamnă la păcat pe tânărul neștiutor. Lumea e rea azi și vai de acela prin care se răspândește păcatul.

Gândind acestea mintea mea cugetă la trecut, când strămoșii noștri orice lucru-l începeau cu Dum-

nezeu pe buze. Azi tinerii mai ales uită de Dumnezeu și se încred doar în puterile lor slabe trupești, cari și acelea tot dar d-zeesc sunt. Nu te socoti singur înțelept, teme-te de Domnul și abate-te dela rău, aceasta va aduce sănătatea trupului tău", însă zic Prov. 3, 7. 8. Azi frica de oameni e mai mare decât cea de Dumnezeu. Sf. Scriptură însă zice: „Frica de Dumnezeu e înțelepciune, iar depărtarea de rău e, pricepere”. Iov. 28, 28.

Pare nesfârșit numărul răutăților la care se dedă tinerimea și ar fi să pierdem nădejdea enumerându-le. Aceste stări nemulțitoare le putem socoti ca o boală socială. E rău să fi bolnav, dar e și mai rău să nu te gândești a te vindeca. În privința boalelor amintite ale tinerimei, leacul e Biserica; dacă îndepărtarea de Ea mână înspre cele rele, apropierea de Dânsa și învățăturile Sale îndepărtează răul precum vântul duce mirosurile grele.

Avem și tineri cu cari ne mândrim, cari sunt fala Bisericii și Neamului nostru. Către aceia, cari faceți parte din cei aleși, se îndreaptă cugetul meu acum. Sunteți ca niște trandafiri ce împodobesc Biserica, pe când cei îndepărtați de Dânsa sunt ca trandafirii sălbateci, cari nefiind folositori cresc prin păduri, neobservați. Și pe aceștia trebuie să-i alțim prin învăț. Iui Hristos, spre a deveni și ei podoaba Bisericii. Știți că în Biserică aflăm liniște sufletească în momente de bucurie, aci aflăm mângăere la nenorociri; Ea ne luminează mintea a înțelege lumea din jurul nostru și pe noi înșine. Aproptați-vă de Ea, urmați sfaturile Sale și veți primi cinstea dela oameni și răsplată în Ceruri.

Tinerimea e apărătoarea Țării; ea e apărătoarea și a Bisericii noastre străbune. Astăzi, când sectele și confesiunile înstrăinate de cuvântul Scripturii și sufletul Neamului nostru, ne asaltează din toate părțile spre a ne vedea împrăștiți, deci slăbiți, datorința voastră e să fiți străjerii ei, apărându-o de uneltirile vrăjmașilor. Dacă tinerimea noastră creșt.-ortodoxă nu se va entuziasma pentru credința sa, apoi dela cine să așteptăm înviore.

Iubită Tinerime!

Iată de ce cerem dela voi iubire față de Biserică, de Neam și Țară. Dacă Tinerimea noastră va fi pornită mereu spre rele, nici viitorul Bisericii și Neamului nostru nu va prea străluci. Or, noi avem sfântă îndatorința a lăsa urmașilor noștri *o credință și un neam românesc creștin-ortodox*. La înflorirea acestor două trebuie să muncim cu toții și să căutăm să atragem spre aceste scopuri mărețe pe toți tinerii noștri. Atunci praznice ca cel de azi vor fi în adevăr de bucurie și sărbătoare.

O cântare a noastră națională zice: Acela în luptă grea... iar eu zic: Acela ce la glasul sf. Bisericii noastre nu răspunde, într'adevăr e un rătăcitor, iar noi, uniți în jurul Ei, *să-I fim ascultători, cinstitori și apărători acum și totdeauna*.

Pr. Petru Mateș

Casa fără Dumnezeu.

Trei tablouri dramatizate din viața concubinilor.

De Preotul Caius Turicu.

PERSOANELE:

SOFRON,
SENA, concubina lui,
SABIN, fiul lor,
BABA CHIVA,
PREOTUL,
PRIMARUL,
POPOR.

Se petrece în zilele noastre după 5, 20 și 30 ani de viață trăită în concubinaj.

TABLOUL I.

Interiorul unei case țărănești. Pe perețele din față două ferestre, între ele un dulap, pe cel din stânga un pat, în care zace o bolnavă bătrână, iar în perețele din dreapta o ușă. Alături vatra cu focul. În mijloc o masă cu trei scaune, pe dânsa blide, o sticlă cu rachiu și pahare.

Nainte de a se ridica cortina se aud bătăi, vaiete de femeie și țipete de copil. *O voce bărbătească răgușită*: Bleste... ma... tă. *O voce de femeie plângând*: Be... ț... vu... le.

Sofron (cu un băț rupt în mână vrea să mai lovească în femeia ghemuită la vatră). Am să-ți frâng oasele'n bătăi! (Aruncă bățul și trece la masă, turnându-și rachiu în pahar). Femeie ticăloasă și descăierată! (beu). Imi mai stâmpăr focul purtării tale spurcate. (amenințând femeia) Bătăi vei mânca până nu te văd cinstită! Diavolul m'a încurcat cu tine, prăpădita satului. Sunt cinci ani azi decând mi-ai luat mințile să te fur (accentuat) și să te aduc în casa mea părintească!

Sena (strângând în brațe un copil de 4 ani, ce plânge, geme). M'ai... adus aci, că ți-am fost dragă atunci! Azi mă rupi în bătăi. (Iși pipăie coastele) Mi-ai frânt oasele, beșivule turbat!

Sofron (naintează spre ea furios, copilul țipă). Taci năpâncă spurcată, că te strivesc ca pe o viperă veninoasă! (Cearcă să ia mâna copilului). Aista mă face să te mai rabd pe lângă mine. (Voind a netezi copilul ce se ferește) Sabinuțul tatii, vino din brațele acele întinate (aparte) cari cu un ceas nainte au strâns pe drăguț.. (furios) Iți sucesc grumazul (arată gestul naintând spre ea).

Sena (apărând copilul care țipă din nou). Bagi boală și'n oasele lui crude, nemernicule! Vai șalele mele, (se pipăie) nu mă pot mișca.. vai...

Sofron (trece la masă, toarnă în pahar și bea). Hăș.. otravă ce arzi și stâmpəri.

Sena (așezând o tigaie mai spre foc îl privește cu ură).. arde și stâmpără!

Sofron (prinzând gestul). Te-oi stâmpăra eu, bu-leandră! (furios) Pentru cea din urmă oară îți spun: de te mai prind că umbli după feciorii din sat (cu pumnul) îți sdrobesc oasele din capul.. (vrea s'o apuce de cap, copilul țipă) capul pe care ți-l-am legat atunci în noaptea aceea blestemată, când te-am furat și adus aci!

Sena (ferindu-se) Lasă-mi capul, tu ai vrut să mi-l legi fără popă și notarăș. (plânge) M'ai adus noaptea, când umblă strigoii și duhurile rele...

Sofron (golind un nou pahar) Ție ți-a plăcut așa! Ți-ai lăsat pe mamă-ta în 'gura morții, blestemându-te și...

Sena (se forțează a se scula, strângând copilul) Ascunde-ți fața Sabinul mării (privește fix), să nu vezi și tu ochii aceia cari mă blestemau (arătând furioasă spre Sofron). Să nu-i zici ăstui tată nici odată! Tu vezi purta numele meu... tu nu vei avea tată. Aista-i călău, nu tată!

Sofron (amenințând) Tacă-ți gura odată muiere, că iar pun mâna pe băț!

Sena (înfuriată, ridicându-se cu greu) Bate-mă, omoară-mă... dar îți jur, că atunci când vei crede că ți-e mai bine, vei auzi din sat, că Sena lui Sofron se ține cu...

Sofron (sare și o apucă de păr, târându-o spre vatră, copilul țipă) Taci necurato! (o scutură) Aci te omor! (copilul fuge spre pat, strigând în plâns: Babă Chiva!)

Sena (se vaietă) Vai... lasă-mă, mă omori.

Baba Chiva (trezită se ridică cu greu) Ce-i Sofrone, Ce-i Seno?! Vai păcatele mele! (Se închină) Doamne sfinte, desleagă casa aceasta de blestem! (Spre Sofron, care o târește de păr) Sofrone, Sofrone, ai milă de copil, las'o! Seno, Seno... roagă-te să te ierte! (văzând că continuă bătaia, se închină din nou) Maică Preacurată, fii milostivă (o apucă tusa) de mine bătrâna. (tușește) Nu mă omori cu zile (tușește înecându-se). Du-mă, din casa aceasta blestemată, cu moarte curată! (Iși acoperă fața, copilul se trage în colț, acoperindu-se cu cearceaful).

Sofron (trânteste de vatră capul Senei) Sparge-te-ai într'o mie de hârburi!

Sena (cade cu mâna în tigaie, o trage repede învăluindu-o în năframă, gemând) Un.. soa.. re fiar... tă! Vai, vai... arde.

Sofron (gâfâind trece la masă și toarnă din nou și bea) Ha... mă frigi și stâmpəri (ploascăie din limbă) otravă dulce...

Sena (privindu-l fix, apoi spre tigaie) Și asta frige... și poate... fi.. și otravă!

Sofron (plimbându-se agitat) Ah, viață prăpădită, traiu blestemat.. (Spre Chiva, care se roagă) Nu tot borborosi la rugăciuni, că nu te pricep, mai bine spune-mi, cine dracul o fi blestemând căsnicia noastră; zi, babo, până nu mori dintre noi! (o scutură).

Baba Chiva (ferindu-se) Voi doi, tu Sofrone și ea, Sena; voi v'ați făcut traiul acesta blestemat. Voi v'ați legătuit cu (face cruce) bată-l crucea și nu cu biserica, ori barim cu legea de la primărie. (Lui Sofron) Ție, Sofrone, nu ți-a trebuit nici popă, nici notarăș... numai pe (tușește) necuratul.

Sofron (înfuriat) Taci, hârcă bătrână, că te pulber și pe tine! (aparte) Ții de milă pe sărman și...

Baba Chiva (sentențios) Nu din milă, ci din banii ce i-am scris pe voi, ca să mă țineți până la moarte...

Sena (naintând spre pat) Spune-i, babo, doar se va rușina de vorbele din gură de bătrână. (Privind cu ură spre Sofron) Uh.. îl urăsc ca pe cel mai mare dușman, (aparte) să am puteri în brațe (se întinde) I-aș sugruma între unghii.. Dar puterile muieresti (privind spre tigaie) îmi dau altă armă! (Sofron bea) Vei înghiți tu atunci, ce te va frige și stâmpăra pe veci!

Sofron (apucând un scaun) Ce-ai zis, năpârcă?! Pe veci? (Vrea s'o lovească, Sena se dă după pat) Acum sfârșesc eu cu... (dă cu scaunul spre pat, Sena se ferește, lovește pe Baba Chiva, care cade pe perină) Ce-am făcut? Se retrage speriat).

Baba Chiva (cu fruntea sângerată, răzimată pe o mână) Lo..vi..tu..ră de moarte... cu zile! (răcnește) Bleste..mași să îți amândoi!

Sena (o privește îngrozindu-se) Ne blastemi și tu? (se retrage spre masă) Ne blastemi? (îngrozită caută mâna lui Sofron) Ne blastemă.. cași mama! (furioasă spre pat) Iți scot ochii.. ochii ce blastemă!

Baba Chiva (cu ultima sfortare se ridică și o privește fix) Da, vă blastem să n'aveți odihnă pe pământ (tusa) Casa asta să fie fără Dumnezeu (tusa). Să curgă aici sânge (tusa) ca din fruntea mea! Să vă omoriți (tusa). Blestemați! (privește fix pe Sena) Blestemată!

Sena (îngrozită apucă mâna lui Sofron) Auzi? Vai... ochii aceia, (se ascunde la pieptul lui Sofron) ochii ei...

Sofron (apucă sticla) Ochii sticlesc.. eu îi alung cu sticla (trage). Ea-i tovarășă credincioasă (vrea s'alunge pe Sena) Tu...

Sena (apucându-l isteric) Și eu ți-oi fi tovarășă.. (il cuprinde cu brațele) de beție și păcat. (ia sticla și trage și ea) Beție în dragoste păcătoasă (il strânge sărutând).

Sofron (o apucă pătimaș) Hei viperă, veninul tău.. (o sărută brutal) îl sorb de pe buze otrăvite. (se strâng îndelung) Și ăsta imbată! (Gem strângându-se).

Copilul (descoperindu-se) Mamă, ce faci? Du-mă de aici! Vai (privind speriat la Chiva) Vai!

Baba Chiva (voind să apuce copilul, se luptă cu ultimele puteri) Tu aci? Blestemul meu se plinește! (tusă și luptă) Tu vei muri! (vrea să-i apuce gâtul) Mori cu mine (copilul se ferește, țipă) Mori... bleste.. mat (copilul se smucește și fuge) bleste.. mat (Baba cade pe perină) Bleste.. mat!

Sena (turbată spre pat sugrumând pe bătrână) Ble..ste.. (se aruncă pe ea).

Sofron (căzut pe masă beat îngână) ... mat!

— Cortina —

TABLOUL II.

Acelaș interior după 15 ani. După ridicarea cortinei scena rămâne câteva momente mută și goală, apoi se deschide ușa cu pază, intrând un tinăr de 20 ani.

Sabin (cu pază) Sst! Nu-i nimeni aci? N'a sosit încă (ironie) părechea tineră! Părechea legătuiță nainte cu 20 ani într'o noapte întunecoasă, (râde) azi vrea să se legătuiască după legea civilă ziua la amiazi..cu primarul! Ha.. ha.. primarul, drăguțul miresei.. a Senei și el nătângul, Sofron, (ironic) tata meu.. a lui Săbinuț (imită) Săbinuțul meu.. nu vede, nu aude, (râde) Ha.. ha.. l-au nebunit ăia cu adunarea lor! Mai ales decând îl lasă și pe el să predice. Să predice să nu bea rachiu (scoate o sticlă de sub pat). Și sticla lui la piciorul patului.. (se retrage cu frică).. A patului în care a ucis pe Baba Chiva! (pune sticla la alt picior de pat cu frică) Patul în care (se ascunde la față) baba voia (se apucă de gât) să-mi înăbușe graiul cu unghiile ei (se retrage spre dulap).. Să-mi văd de treabă până nu vin. Mi-e greață să-i văd! (Căutând prin dulap și scoțând o geantă pachetează pe rând) Păi zice, că părinți? Ce părinți? Legătuiți cu diavolul și blestemați de oameni. (Impachetând) Eu am crescut lângă sticlă și desfrâu. Mama Sena trăiește cu întâistătătorul adunării, primarul satului. Tot satul știe! (pachetând) Să mă văd dus din casa asta blestemată. Ei cred că plec la armată. Creadă ce vor! Primarul îmi făcu de rând pentru un bilet de vapor spre America, să mă prezint (ironic) la fratele Vichentie din Cleveland... să mă bage la (râde) ha... ha... seminarul lor ha... ha... să ajung predicator și eu! Să mă văd eu acolo scăpat de armată, tluiet și pe fratele Vichentie și pe frați.. (se aude sgomot, privind pe fereastă) Iată-i. Fire-ar al naibii de primar cum se cotește cu (râsul Senei de afară) mama și prostul...

Sofron (vesel în ușă) Intră frate întâistătătorule și... domnule primar.. he.. he.. (îl aduce la masă cu spatele spre pat, el privind spre piciorul patului iscoditor) Așa, sezi aci... aci (acelaș joc). Așa, bine. (cu piciorul caută la piciorul patului) Așa, la loc de frunte!

Primarul (fățarnic) Mulțumesc: în casa fratelui meu mai mare, bine-mi este a fi mie!

Sabin (aparte pachetând) Fățarnicul ăsta așa vorbește cași cum ar ceti din carte.

Sofron (căutând și prefăcându-se acum că caută prin buzunare, citând) Mare este bucuria dreptilor, cum se zice la.. (caută cu mâinile în buzunare, cu piciorul sub pat).

Sabin (aparte tot pachetând) Și ăstaltalt (spre Sofron) poate înșelă pe ăla (primar), pe mine ba. (împinge sticla mai adânc sub pat) Așa... caut-o acum!

Primarul (observând pe Sofron că caută) Frate, Sofrone, cauți pe sora...

Sabin (aparte) Pasărea mălai visează.

Sofron (cu piciorul) Sora sticl... (corege) sora noastră, Sena, se gătește să fie frumoasă (arată spre ușă).

Sabin (aparte) Dar nu pentru tine...

Primarul (prefăcut) Să vie să jure credință (tușește) cu fața curată și'n haină de nuntă...

Sofron (se scoală strângându-l amical) Frate întâistătător și D-le primar, am să-ți mulțumesc că ne-ai deschis mintea să ne împreună după legea civilă...

Sabin (aparte) acum v'ați găsit să vă împreunați (imitând) după legea civilă, când fiul vă intră la armată ha... ha...

Sofron (o ultimă sforțare să afle sticla) O caut... o găsec (o simte la celalalt picior) da, o aduc (spre primar) Chem pe Sena.

Primarul (declamator) Cheamă să între femeia în cele ale casei sale... pe care o chivernisește...

Sabin (aparte) Chivernisi-te-ar pe tine Bezebubul cu furca sa înroșită în foc, fățarnicule!

Sofron (grăbit, tot căutând) Fug s'o aduc, că sosit-a vremea... cum zice (se caută în buzunare) la carte.. (iese).

Primarul (schimbat, apropiindu-se de Sabin) Apoi frate Săbin, așa să fie cum ne-am înțeles. Tu trebuie să te faci podoaba adunării noastre..

Sabin (aparte) Halal de-așa adunătură! (prefăcut) Așa va fi cum a hotărât adunarea!

Primarul (scoate un bilet și bani și îi predă în ascuns) Așa a hotărât că-ți dă cheltuiala și biletul pe vapor până în America. Acolo ai să te prezinți la fratele Vichentie din Cleveland...

Sabin (aparte) Până atunci să pieriți voi de răutate.. (serios și tare) Așa va fi cum au hotărât bătrânii..

Primarul (sentențios) Bătrânii adunării așa au hotărât.. tu ai să te supuni (declamatoric) cași mielul ce trece spre jertfire..

Sabin (aparte) Jertfi-te-ar pe tine și pe toți bătrânii Scaraochi în căldarea cea cu rășină fiartă (punând banii în portmoneu, tare) Veți fi mulțumiți că-mi voiți da toată...

Primarul (sentențios) Așa să fie, că dacă nu (amenințător) fratele Vichentie va ști afla ac și de cojocul tău.

Sabin (aparte) Mă mai și amenință, încolăci-l-ar șerpilor! (Spre ușă) Iată vin. (primarului) Să nu ne audă; ei cred că merg la armată.

Sofron (din ușă) Două am găsit (arătând pe Sena și o carte) Iată domnule primar (predând mâna Senei, aparte spre pat) A treia mă paște pe mine mai tare.

Sena (luând mâna primarului) Bine ai venit în casa noastră, cel care vii să aduci...

Sabin (aparte) Auziți-o și pe asta, cum se dă pe coarda lor.

Primarul (ținându-i mâna și apropiindu-o) Aduc legea chiar în ceasul al 11-lea...

Sofron (aplecat spre pat după sticlă) Că n'am venit să stric legea.. (se preface a căuta în carte, dar mai mult sub pat) că am venit să aflu (vede sticla) legea..

Primarul (Văzând că Sofron e ocupat, se apropie mai mult de Sena și drăgostos) Ce frumoasă ești (o îmbrățișează pe ascuns) îmi vine să te...

(Va urma).

Țigănia baptistă....!

După părulala în toată regula, petrecută a doua zi a Crăciunului 1930 la adunarea baptistă din Bonțești — din cauză că un curios a murdărit pe un baptist la îngenunchere, — într-o perioadă de timp foarte scurt, — câteva luni, — la aceeași adunare se produce un nou scandal infernal; încât păreți destul de spațioși ai adunării nu-l mai pot cuprinde. În tolu scandalului, baptiștii părăsesc adunarea — speriați de ce se petrecea acolo!? însă gălăgia la proporții din ce în ce mai mari în curtea adunării. Se strânge tot satul ca la panoramă. Aci în fața adunării predicatorul șef e făcut mincinos de către adepții lui. Implinindu-se cuv. Sftei Scripturi, care zice: „Păziți-vă de prorocii cei mincinoși, cari vin la voi în halne de oi, iar în lăuntru sunt lupi răpitori (Mateiu 7 v. 15).“ Și mulți proroci mincinoși se vor scula și vor înșela pe mulți. Și pentru înmulțirea fărădelegii „vor răci dragostea multora“ (Mateiu 24. v. 11 12).

Intre timp baptistul Pascu Dan exclamă cu ton ridicat următoarele cuvinte: „Am să scot eu țigănia și desfrânarea din adunare“ Numai prin intervenția pașnicilor noștri creștini ortodoxi a putut fi mulcomit scandalul și înlăturată părulala. Fapt petrecut în a 7-a zi a lunii Iunie 1931. „Din roadele lor îi veți cunoaște pre ei. Au doară vor culege din spini struguri? sau din ciulini smochine?“ (Mateiu 7 v. 16).

Bonțești, la 1 Iulie 1931.

Bonțanul.

INFORMAȚIUNI.

Ziua aviației în Arad. Luni în 20 Iulie a. c. ziua sfântului Ilie, s'a organizat în orașul nostru ziua aviației, cu scop de a se augmenta suma cu care să se cumpere un avion al Aradului.

După sf. liturghie s'a oficiat în catedrală parastas, în amintirea aviatorilor morți în războiu sau găsindu-și moartea luptându-se să cucerească aerul. A participat lume foarte multă. După masă la orele 5 s'a dat o serbare în parcul orașului în favorul aviației. Serbarea a fost condusă de damele din Arad, care pe prețuri mici au servit publicului prăjituri, flori și băuturi răcoritoare.

Parastas pentru Regele Ferdinand. Sâmbătă în 18 Iulie, în catedrala din Arad, s'a făcut un parastas pios pentru odihna sufletească a fostului Rege Ferdinand I. A pontificat părintele consilier eparhial Mihai Păcățianu, asistat de 2 protopopi, 2 preoți și un diacon. La parastasul marelui rege, sub domnia căruia s'a făcut unificarea neamului românesc, au participat autoritățile civile, școlare și militare în frunte cu un grup de ofițeri.

Ziua nașterii Reginei Maria. Miercuri în 22 Iulie a fost ziua nașterii Reginei Maria, cu care ocazie s'a oficiat în catedrala din Arad un Te-Deum. A pontificat părintele revizor I. Georgia cu asistență mai mare de preoți. Au participat autoritățile, în frunte cu prefectul Șerban, mai mulți ofițeri și o companie de onoare cu muzică și drapel.

Durata mijlocie a vieții omenești. Un statistician francez a calculat durata mijlocie a vieții, în diferite meserii sau diverse profesii, și a statornicit:

32 de ani pentru ziaști, 41 pentru tăietori de piatră, sculptori, compozitori și litografi, 44 pentru cismari și croitori, 47 pentru lăcătuși și ferari, 49 pentru dulgheri, zidari și pictori, 54 pentru brutari și măcelari, 58 pentru grădinari, etc.

Profesiunile libere au cifrele următoare: 49 de ani medicina, 54 de ani magistratura, 57 profesoratul. Cea mai mare vârstă (aproximativ bineînțeles) se găsește printre membrii clerului, cari ating 67 de ani.

Corpurile legitoare s'au închis în seara zilei de 14 Iulie a. c. Cu acest prilej d-l Iorga, primul-ministru, a arătat pe scurt ce a lucrat Sfatul Țării, legile votate, ce sunt în legătură cu înlăturarea crizei sufletești și materiale a țării. Mulțumește aleșilor poporul pentru munca ce-au depus în interesul Țării și Coroanei.

Banca Națională a României are un nou guvernator, în persoana d-lui Manoilescu, fostul ministru al Comunicațiilor în guvernul de azi.

Nouii ministri. La Industrie și Comerț, după plecarea d-lui Manoilescu, a fost numit ministru d. Vasilescu Carpen.

Ca ministru al Ardealului, în locul d-lui dr. Iuliu Hațiegan demisionat, a fost numit d. Valer Pop, ministru fără portofoliu.

Rusia trebuie să se prăbușească. Boris Brușilov fost secretar particular al lui Stalin, care a părăsit Rusia, arată pricinile care l-au îndemnat să fugă din Rusia. El spune:

„Eu fac parte din tânăra generațiune, care a trăit numai sub bolșevism. Ori noi tinerii ne-am săturat de „adevărurile“ bolșeviste cu care suntem îndopați. Nu ne gândim la restaurarea Rusiei țariste, dar nu vedem idealul nici în formele de stat ale occidentului. Noi vedem progresul în garantarea principiului libertății personale.

„Nu suntem patrioți în sensul curent al cuvântului, dar vrem prosperarea Rusiei și ca Rusia să poată prospera, *bolșevismul trebuie să dispară...* Ne organizăm noi tânăra generațiune și organizațiunea noastră prinde rădăcini. Noi știm că viitorul este al nostru..

Comunismul agrar a dat fallment. Producția țaranului rămâne inferioară, dacă țaranul nu muncește pentru profitul său propriu. Producția agrară a rămas mult îndărătul așteptărilor planului cincvenal.

Iarna ce vine, primăvara viitoare din nou va fi foamete și pe urma foametei vine contra-revoluțiunea.

Manevre rusești la granița Poloniei. Armata bolșevică a început mari manevre, la o depărtare de 40 de kilometri de granița Poloniei. Manevrelor sunt conduse de subcomisarul dela războiu și șeful de stat major.

Câte văduve de războiu din Anglia s'au măritat din nou. Dintre cele 250 de mii de văduve de războiu — câte sunt în întreagă Anglia, — până acum s'au remăritat peste o sută de mii. Remăritarea aceasta înseamnă o mare crutare pentru statul englez, deoarece ei nu mai trebuie să le dee pensie.

Vestitul General Ludendorf, care a condus armatele nemțești, în războiul cel mare, a fost osândit la 10 zile închisoare, pentru că a vătămat în onoarea sa pe președintele liberugetătorilor nemți. Inchiisoarea dată a fost prefăcută însă în amendă de bani, pentru că fostul general să nu fie silit a intra chiar în închisoare.

Mare secetă în Canada. Din Ottawa, capitala Canadel, se telegrafiază că în anumite părți ale provinciei canadiene Saskatchewan bântule o secetă încă nemaipomenită până acum. Populația din acele părți trece prin grele încercări. Peste 100.000 plugari, împreună cu vitele lor, sunt amenințați de seceta îndelungată. Așteaptă ajutor dela stat, căci în caz contrar vor peri cu toții.

Monopolul cerealelor în Serbia. Incepând cu luna Iulie comerțul de cereale al Serbiei a fost declarat monopol de stat și încredințat unei societăți de export. Legea a intrat în vigoare (împlinire) zilele acestea și privește numai grâul, secara și făina de grâu.

Societatea de export a fost îndatorită să cumpere tot grâul ce se va exporta. Prețul cel mai mic de cumpărare a fost fixat de 160 dineri (480 lei) suta de kgr.

Statornicirea acestui preț, precum și monopolizarea comerțului de cereale, au de scop de a feri pră-

bușirea prețurilor din lăuntrul țării, care de altfel sunt cu mult mai mari decât cele de pe piețele străine.

Germania. Starea economică și financiară a Germaniei este la marginea prăpastiei. Guvernul german cere țărilor europene și Americel ca să fie ajutate. Pentru aceasta miniștri germani au umblat pe la Londra și Paris. Și apoi au dat ordin ca toate băncile din Germania să fie închise pentru trei zile. În ajutorul Germaniei au sărit Austria și Ungaria, cari asemenea au ordonat închiderea băncilor tot pe trei zile. Asta s'a făcut ca să silească țările europene și America spre a le da mai repede ajutorul financiar.

Din toată daravera asta va eși întărirea Germaniei.

Școala Profesională de Fete gr. I-ii a Societății Doamnelor Române, Filiala „Reuniunii“ din Iași, Arad.

Prospect.

I.

Se aduce la cunoștință că pentru anul școlar 1931—32:

Inscrierile se primesc dela 15 August până la 10 Septembrie inclusiv, Cluj.

Cererile de înscriere, atât pentru clasa I cât și cele dintr'o clasă într'alta, precum și înscrierile la secțiunile de specialitate pentru elevele absolvente ale cursului preparator, vor fi timbrate legal (cu 11 lei plus 1 leu timbru aviației). Cele insuficient timbrate se resping.

Cererile de înscriere în clasa I vor fi însoțite de următoarele acte:

- a. extrasul sau buletinul de naștere,
- b. buletinul de vaccină,
- c. certificatul de absolvire al cursului primar.

Elevele ce vin dela alte școli secundare vor anexa la cererea de înscriere, pe lângă actele de mai sus și certificatul ultimei clase absolvită.

Conform regulamentului, absolventele a cl. I secundară sunt primite în cl. II-a; absolventele a două clase secundare sunt primite tot în cl. II; iar absolventele claselor III—IV și V secundară sunt primite în clasa III-a profesională.

Taxele școlare sunt de lei 1.500 pe an, plătitbile: Lei 1000 la înscriere și lei 500 imediat după vacanța Crăciunului.

II.

Pe lângă școală funcționează internatul Soc. Doamnelor Române din Arad, în care sunt 50 locuri. Cei cari doresc a-și rezerva locuri se vor adresa, din vreme, direcțiunii.

Condițiunile de întreținere în internat sunt: 12.000 lei anual plus 500 lei taxă de instalare. În mod

excepțional, spre a face înlesnire de plată părinților, taxa de întreținere se poate plăti lunar, anticipat la 1 ale fiecărei luni.

La intrare în internat, o elevă trebuie să aducă cu sine: 6 cămăși de zi și 6 cămăși de noapte, 6 pantaloni, 6 per. ciorapi, 12 batiste, 6 prosoape (ștergare), saltea de iarbă de mare sau de lână, perină, plapomă cu 3 rânduri de albituri pentru pat, o învelitoare albă de pat, față de masă cu 3 șervete, un tacâm cu 3 farfurii, ceașcă de cafea și pahar de apă, 3 cârpe de bucătărie, 3 cârpe de praf, ghetete negre, șorțuri negre și 2 șorțuri albe.

Rochie, palton și pălărie după uniforma școlii. Neplata la timp a taxelor atrage îndepărtarea imediată din internat.

N. B. Taxele plătite nu se restituiesc.

2 | 931.

Convocator.

Convoc pe cucernicii preoți ai protopopiatului Șiria, pe ziua de 10 August a. c. orele 8 a. m., la sf. biserică ort. română din Șiria pentru a se mărturisi și împărtăși cu Sfânta Euharistie.

Comlăuș, la 24 Iulie 1931.

Preot Ioan Stana
duhovnic tractual.

Parohii vacante.

Concurs repetit.

Conform rezoluțiunii Vener. Consiliu eparhial ort. român din Arad No. 3065/931, se publică concurs pentru îndeplinirea parohiei vacante din comuna Măderat, protopopiatul Șiria, cu termen de 30 de zile dela prima publicare în organul eparhial „Biserica și Școala“.

Venitele parohiei sunt:

1. Folosința sesiei parohiale în extenziunea ei de 32 jug. cad.
2. Folosința grădinei parohiale.
3. Stolele și birul legal, care se iau în concurs din oficiu.
4. Intregirea dotației preoțești dela Stat, pe care parohia nu o asigură.

Alesul va suporta toate impozitele după beneficiul preoțesc și va catechiza elevii școlilor primare din loc, fără nici o remunerațiune dela comuna biserică. Va predica, de câte ori va fi la rând în serviciul divin.

Parohia este de **clasa primă**. La concurs se admit numai reflectanții cu cvalificațiune pentru parohii de clasa primă.

Cererile de concurs, însoțite cu documentele necesare și adresate Consiliului parohial ort. rom. din Măderat, se vor înainta în termenul concursului — Oficiului protopopesc ort. român din Șiria, județul Arad; iar concurenții — conform §-lui 33 al Regulamentului

pentru parohii — se vor prezenta în sf. biserică din Măderat pentru a arăta dexteritate în cele rituale și oratorice.

Concurenții din alte Eparhii vor anexa la cererea de concurs și aprobarea Pr. Sf. Sale Părintelui Episcop eparhial de a putea concura la această parohie. Măderat, 20 Iunie 1931.

Consiliul parohial ort. rom.

În înțelegere cu: *Mihail Lucuța* protopop.

—□—

1-3

Concurs repetit.

Prin strămutarea preotului Gheorghe Albu la. Frateliș, parohia Zăbalt, protopopiatul Lipova, a devenit vacantă și pentru îndeplinirea ei în mod definitiv, conform rezoluțiunii Ven. Consiliu eparhial Nr. 1500/931, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în organul oficios „Biserica și Școala“.

Venitele împreună cu parohia sunt:

1. Casă parohială în edificiul școlii confesionale, care se va transforma radical spre a fi locuibilă.
2. Una sesiune parohială în estensiunea ei de astăzi, parte arător, parte fânaș.
3. Stolele legale.
4. Birul preoțesc legal în natură.
5. Intregirea dela stat, care parohia nu o garantează. Alesul este obligat a suporta toate dările după beneficiul împreună cu aceasta parohie, va predica regulat și catechiza elevii dela școala primară din loc.

Parohia este de clasa a II-a, reflectanții deci vor dovedi asemenea cvalificațiune.

Reflectanții sunt poștiți ca recursurile adresate Consiliului parohial din Zăbalt, ajustate regulamentar, să le înainteze oficiului protopopesc ort. rom. din Lipova, iar în termenul concursual, pe lângă respectarea strictă a dispozițiilor cuprinse în § 33 din Regulament pentru parohii, se vor prezenta în sf. Biserică din loc, spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorice.

Cei din altă eparhie vor avea să dovedească că spre a putea recurge au consimțământul P. S. Sale Părintelui Episcop eparhial din Arad.

Dat în ședința Consiliului parohial ort. român din Zăbalt, la 20 Februarie 1931.

Consiliul parohial.

În înțelegere cu *Fabriciu Manușă* protopop.

—□—

1-3

Conform rezoluțiunii Consiliului Ep. Nr. 4005/1931 pentru îndeplinirea parohiei de cl. III, Moneasa, se publică concurs cu termen de 30 de zile.

Retribuțiunile sunt: 1. 20 jugăre de pământ în Cornești, prin reforma agrară și 6 jugăre fânaș de deal în Moneasa. 2. Locuință ori în edificiul actual al școlii confesionale, ori într'un edificiu dominial, cedat pe câtva timp pentru casa parohială. 3. Bir și stole legale.

Alesul este obligat a catechiza elevii noștri dela ambele școli de Stat, fără altă remunerație.

Va plăti impozitele după sesia beneficiată și arenda forțată. Reflectanții își vor înainta recursurile la Ot. ppterat din Buteni și cu știrea prealabilă a Protopop. tractual se vor prezenta în biserică din Moneasa în timpul concursului, spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și'n oratorice. Fără consensul P. S. Sale Episcopului nostru eparhial nu pot concura candidați din alte eparhii.

Consiliul parohial din Moneasa, în conțelegere cu Protopopul Ștefan R. Lungu.

3 - 3